

Gramotnosti.pro život

Učíme v souvislostech

TIO a MOBIL

Jitka Severinová

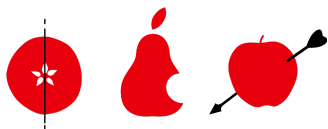
Stanislava Korcová

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Rozvoj digitální gramotnosti v příběhu:

Každodenní život s technologiemi

Správa digitální identity

Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí

Ochrana zdraví

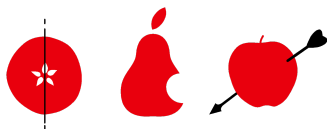
Etika v digitálním prostředí

TIO se nudil. S nikým se nebavil. Dokonce ani se svým nejlepším člověkem z ROBOSVĚTA, aťákem Michalem. Místo kamarádění se raději několik hodin seděl zkroucený na křesle a **hrál na mobilu hru** „Robotí rychlost“, která spočívala v honění, skákání a běhání v prostoru malé obrazovky mobilního telefonu. Po dlouhé době mačkání tlačítek a soustředění očí do miniprostoru měl TIO **záda zkroucená a oči vykulené**. Chvillemi to vypadalo, že bude potřebovat pomoc pana doktora. To, že by mohl onemocnět **nomofobií** a stát se na mobilu závislý, v tuto chvíli ani netušil. „Robotí rychlost“ ho ale právě teď omrzela, protože prohrál. Několikrát v té hře spadl z lávky, která byla **hodně vysoko**, zmáchal se **v hlubokém rybníce** a nestihl včas uskočit před větví visící ze stromu a ta ho **ťukla do hlavy**.

- *Jak TIO vypadal po dlouhém hraní na mobilu?*
- *Čím byl TIO ohrožen? (Závislostí + vysvětlení, co je to závislost nejen na mobilu. Pozn.: nomofobie – závislost na mobilním telefonu.)*
- *Jak si při hře na mobilu TIO procvičil své tělo? (Přestože ve hře „skákal, běhal, lezl atd.“, sám si na svém těle neprocvičil vůbec nic.)*

- *Diskutujte a zaznamenejte si např. pomocí grafů, kolik dětí ve třídě hraje hry na mobilu, jak často, jak dlouho (nabídněte dětem konkrétní časové úseky – např. tak dlouho, jako když se dívám na dlouhou pohádku...jako když si čistím zuby....).*
- *Diskutujte o hrách v mobilu – jaké hry děti hrají (bojové, postřehové, vědomostní apod.), co v nich dělají, co je naučí, co získají apod.*
- *Diskutujte o tom, jakou hru hrál TIO. Naučila ho něco? (Ve hře „Roboti rychlost“ několikrát spadl z výšky, zmáchal se v hlubokém rybníce, dostal ránu do hlavy. Nic ho nebolelo. Bylo by to tak i ve skutečnosti? Povídejte si o konkrétních úrazech dětí, o jejich prožité bolesti, aby si uvědomily rozdíl mezi realitou a virtuálním světem hry.)*

A to přitom, aby získal body navíc, **vedl o sobě všechny dovednosti**, které získal v ROBOSVĚTE. Přidal i **jméno a místo, kde bydlí**. Stejně to k ničemu nebylo, prohrál a teď ty **informace o něm putují kdovíkde**. „*Michalovi to neřeknu, určitě by se zase zlobil, jako minule...*“ zamumlal si TIO pod svým chobůtkem a zapnul na mobilu foťák... Cvak, cvak, cvaky, cvak... Jedna fotka za druhou plnila útroby mobilního telefonu. Na jedné byl Michal, jak se šklebí a plive zubní pastu do umyvadla, na druhé, jak si drhne právě umyté uši, a na třetí.... „*Chichichi...*“ hihňal se TIO uloveným snímkům. „*To je teda zábava!*“ pískal si.

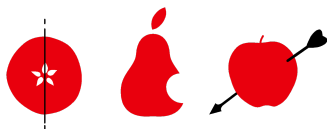

- *Komu můžeš dávat informace o sobě? (Jméno a příjmení, bydliště, jestli je maminka doma atd.)*
- *Jak se správně a bezpečně chovat při setkání s cizími lidmi?*
- *Jak se správně a bezpečně chovat při poskytování informací přes mobil?*

- *Diskutujte o tom, jak a kde všude si děti musí chránit své soukromí.*
- *Diskutujte s dětmi o tom, zda již něco doma zatajili, tak jako TIO před Michalem.*

„TIO! Co to děláš? Ukaž mi ty fotky, a hned!“ rozzlobil se Michal, který si všiml robůtka schovaného za pootevřenými dveřmi do koupelny. „To, že jsme spolu kamarádi, neznamená, že si k sobě můžeme všechno dovolit. Každý musíme respektovat soukromí toho druhého i **soukromí** svoje. Už jsem ti to jednou říkal. Pamatuješ? Doufám, že se tím řídíš a nechlubíš se do mobilu údaji o sobě nebo někom jiném a nehraješ na něm hry do úplného **vybití baterie!** Co kdyby sis **potřeboval zavolat pomoc...?!**“ důrazným hlasem řekl Michal.

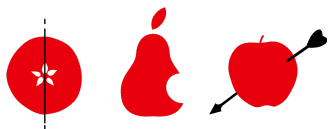

- Proč se Michal na TIO rozzlobil?
- Co měl TIO udělat dříve, než začal Michala fotit?
- Co znamená slovo SOUKROMÍ?
- Jak si chráníš své soukromí? Jak chráníš soukromí svého kamaráda, své rodiny apod.?
- V jakých situacích bys mohl přivolat mobilem pomoc? (Čísla tísňového volání, vyjmenování různých krizových situací – např. požár, zranění, krádež apod.)

- Diskutujte o tom, jak se asi cítil Michal, když ho TIO tajně fotil. Zeptejte se dětí, jak by se cítily ony.
- Zkuste si s dětmi rozhovory, ve kterých budou kamaráda žádat o svolení s focením a následným vyjádřením souhlasu i nesouhlasu. Dítě musí pochopit a respektovat nesouhlas druhého.

„No víš, já sssem se zapomněl a hrál sem dlouho...a zase sssem chtěl ty body navíc...“ začal ze sebe TIO soukat své prohřešky a nehleděl přitom na správnou výslovnost.

Ajtřák Michal měl robůtka moc rád. Vlastně se na něj ani zlobit doopravdy neuměl a vždy ocenil, že se mu TIO nakonec **svěřil se vším, z čeho se radoval, i s tím, co ho trápilo**. Ale vysvětlovat pravidla DIGITÁLNÍHO SVĚTA mu prostě musel stále dokola.

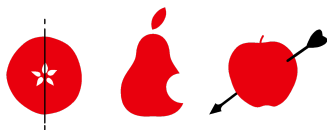
- S čím se nakonec TIO Michalovi svěřil?

- Diskutujte s dětmi o tom, komu a s čím se ony svěřují? (V rodině, ve školce atd.)

„Takže, TIO, tady jsem to sepsal. Nauč se to společně s dětmi jako básničku, jo?“ doporučil Michal. „Tý jó, to je moje záchrana! Roboty-choboty, básničky jsou nejlepšííí!“ pískal TIO svým robůtka-chobůtkovým hláskem.

**DIGITÁLNÍ ETIKA,
TA ŽE SE NÁS NETÝKÁ?
TO VÍ TEĎ UŽ KAŽDÉ DÍTĚ,
PRAVIDLA MAJÍ I DIGI SÍTĚ!
SOUKROMÍ JE JEDNO Z NICH,
TÝKÁ SE JEN VĚCÍ MÝCH.**

**DIGITÁLNÍ FOCENÍ
DNESKA KAŽDÝ OCENÍ.
FOTÍM RÁD A FOTÍM VŠUDE,
POZOR DÁVÁM, KDO TAM BUDE!
KDYŽ MI NEDÁ SVOLENÍ,
TAK JE KONEC FOCENÍ!**

**VYPNU MOBIL, VÍM SI RADY,
JDU SI POHRÁT S KAMARÁDY!**

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY